

Az Erasmus+ program és a digitalizáció

Prorok Máté

Hallgató, Óbudai Egyetem, Keleti Károly Gazdasági Kar

prorokmate@gmail.com

Absztrakt: A XXI. században a naprakész tudás megszerzése létfontosságú. Az Erasmus+ program lehetőséget nyújt a résztvevőknek abban, hogy a kommunikációorientált nyelvtudásuk, személyes kompetenciáik, kulturális ismereteik fejlődjenek. A munkaerőpiacon jobb eséllyel tudnak indulni, magasabb jövedelemre tudnak szert tenni. A lexikális tudás és a nyelvvizsga megszerzése önmagában kevés. Olyan szakemberekre van szükség, akiknek van motivációjuk a fejlődésre és széleskörű ismeretek megszerzésére. Minőségi tudás és felkészültség pozitív hatást gyakorol a gazdaságra, az innováció és a termelékenység is növekedni tud ezáltal. Ezért a programban való részvételnek kulcsfontosságú szerepe van a jövőre nézve. A téma vizsgálata azért merült fel, mert a digitalizáció fejlődésével a részvételi lehetőségek az online világ felé tolódnak. Ez adja az aktualitását és időszerűségét a téma vizsgálatának.

Kulcsszavak: Erasmus+, fejlődés, virtuális program, digitalizáció

1. Az Erasmus program története

Az ERASMUS szó egy angol rövidítés: European Community Action Scheme for the Mobility of University Students amely magyarra fordítva: Európai Egyetemi Hallgatók Mobilitási Cselekvési Programja. Az Európai Tanács 1987 júniusában fogadta el az Erasmus programot (Európai Tanács, 1987). Az Erasmus program javaslat kidolgozásakor tíz év telt el (1977-1987) mire az európai közösségi intézmények kidolgozták és jóváhagyták a teljes körű Erasmus-határozatot. A cselekvési program bírósági formája biztosította az Európai Bizottság számára a tevékenység előmozdításához szükséges két eszközt - bizonyos pénzügyi forrásokat és kapcsolatokat. A bizottsági közlemény több kezdeti célt vázolt fel:

- A hallgatók számának növelését (1992-ig legalább 10%), egy másik tagállamba való kiutazás lehetőségének biztosítását tapasztalatszerzés céljából, a külföldi tanulmányi időszak elismerését.
- A közvetlen tapasztalattal rendelkező diplomások összességének növelését és a közösségen belüli gazdasági és társadalmi együttműködés biztosítását.

- A különböző tagállamok állampolgárai közötti kapcsolatok megerősítését, valamint az európai nép eszméjének megszilárdítását (Corbett, 2003).

1.1. Az Erasmus program kialakulása

Európában 1985 és 1992 közötti időszak, nagyon eredményes volt amikor végre egyértelművé vált az oktatás elismerése a Maastrichti Szerződésben, amelyet aláírtak 1992-ben és hatályba lépett 1993-ban. Több program elfogadásra került például a Comett, Erasmus, Petra, Lingua, Force, Tempus. Elősegítve az együttműködést mind a tevékenység, mind a költségvetés szempontjából. Az ilyen programok gyorsan nagyon népszerűvé váltak és az oktatási közösség kedvezően fogadta őket. Megnőtt az erejük és jelentőségük mivel az emberek közvetlen bevonása volt a cél (Pépin, 2007). Az Európai Bizottság az európai partnerségeken keresztül javasolta a hálózatok és mobilitás növelését. Szakképzés és külön megvalósításuk terén nem volt elősegítő kapcsolat az oktatás és a képzés között. Az együttműködés ösztönzése érdekében az iskolai oktatás területén a Bizottság, az Európai Parlament határozott támogatásával, a programok keretein kívüli kezdeményezéseket indított az iskolák európai összhangjának növelése érdekében. Iskolai partnerségeket és tanárcseréket (Pépin, 2007). Magyarországon a Erasmus program megvalósítását a Tempus Közalapítvány koordinálja. A Tempus Közalapítványt 1996-ban hozták létre. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium felügyelete alatt működik egy közhasznú szervezet. Képzéseket nyújt az EU támogatások felhasználása témakörében és egyben egy tudásközpontú jelentőséggel is bír. Továbbá nemzeti és nemzetközi oktatási- képzési pályázati programokat kezel (Tempus Közalapítvány, 2011).

1.2. Az Erasmus program fejlődése

A kezdeti programban mindössze 11 európai ország: Belgium, Dánia, Németország, Görögország, Franciaország, Írország, Olaszország, Hollandia, Portugália, Spanyolország és az Egyesült Királyság vett részt. Az évek során egyre több ország csatlakozott és kiterjedt egész Európára és számos Európán kívüli országra is. Teljes jogú résztvevők lettek az Európai Unió tagállamai, Egyesült Királyság, Észak-Macedónia, Izland, Liechtenstein, Norvégia, Szerbia, Törökország. Szomszédos partnerországok, mint Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Montenegró, Azerbajdzsán, Fehéroroszország, Grúzia, Örményország, Moldova, Ukrajna; Algéria, Egyiptom, Izrael, Jordánia, Libanon, Líbia, Marokkó, Palesztina, Szíria, Tunézia, Oroszország ezek mellett további partnerországok és régiók. Elmondható, hogy a kezdeti 11 európai országhoz képest az Erasmus program közel az egész világra kiterjedő programmá fejlődött (Tempus Közalapítvány, 2014). Az Erasmus programban az elmúlt 33 évben több mint 9 millióan vehettek részt, amely magába foglalja a külföldi oktatásban, képzésben, szakmai gyakorlaton és önkéntes munkában résztvevőket. A 2014-ben létrehozott Erasmus+ program az előző programoknál sokkal többet adott és 2 millió

embernek nyújtott lehetőségeket Európában és az egész világon. A program jobban kötődik a munkaerőpiachoz, mivel lehetőséget ad a tanulók számára, hogy egy bizonyos időszakot külföldi vállalatoknál vagy szervezeteknél töltsenek gyakornoki pozícióban. Felkészülhessenek a munkaerőpiac elvárásaira és a társadalmi szerepvállalásra. Ezen kívül a szakoktatásban és szakképzésben, felnőttoktatásban, iskolai oktatásban, ifjúsági és sportpolitikában is van lehetőség a részvételre. Ez a diákok mellett az oktatóknak és ifjúságsegítőknak is lehetőséget nyújt, hogy ők is növelhessék szakmai tudásukat ezzel emelve az oktatás színvonalát (Európai Bizottság, 2017).

2. Az Erasmus program hatásai

2.1. Személyes és kulturális kompetenciák hatása

Az Erasmus programban való részvételnek hatása van a személyes kompetenciákra. A diákok ismereteket szereznek különböző európai kultúrákról, fejlődnek multikulturális készségeik. Az európai tudatosság jön létre bennük, miközben erősíti a résztvevők kompetenciáit, így az idegen nyelvtudás elsajátításának hatékony eszközévé válik. Emellett nagyobb öntudat alakul ki a résztvevőkben, nagyobb lesz a felelősségtudatuk és a kitartásuk. A külföldi tanulmányok hallgatókra gyakorolt hatását értékelő kutatási szakirodalom megállapítja, hogy a külföldi tanulmányi programok résztvevői globális gondolkodásra tesznek szert és személyi fejlődést érnek el (Jacobone – Moro 2014).

A programban résztvevőknek a kulturális tudatossága is nagymértékben fejlődik. A program segíti a hallgatókat abban, hogy saját országukon kívül tanuljanak, ahol megismerhetnek más kultúrákat. Társadalmi integrációt, nyelveket, új, határok nélküli kapcsolatokat és barátságokat alakíthatnak ki, amelyek akár szakmai, akár személyes szinten segíthetik, támogathatják őket a jövőben. A mobilitási költségvetés egyre növekszik, és több nemzetközi lehetőséget finanszíroz annak érdekében, hogy támogassa a béketeremtési folyamatokat. Képességek és a tudatosság fejlesztésével a kulturális szakadék áthidalása érdekében hozzájárul a versenyképesebb munkaerőpiachoz a globalizálódó üzleti világban (Holicza, 2018).

Napjainkban a globalizáció szükségességet teremtett a kulturálisan tudatos, globálisan gondolkodó hallgatók iránt. A külföldi tanulmányok egyre inkább a fiatalok oktatásának normalizált részévé váltak. A mai gyorsan növekvő gazdasági helyzet megköveteli, a külföldi tanulmányok szükségességét a kulturálisan és szakmailag tudatos szakemberek képzéséhez (Pavelka – Minions 2020). Az interkulturális kommunikációs kompetencia hatékony a kultúrák közötti interakció során, és amint azt számos tudományterület kutatója állítja, különösen fontos az üzleti életben, az egészségügyben és a szociális munkában és mindenekelőtt az

oktatásban. A nyelvtudás fejlesztésének fontossága és annak megértése, potenciálisan új kapukat nyithat meg. Az új kapcsolatok kialakulása révén képes áthidalni a hiányosságokat. Továbbá egy második nyelv elsajátítása, idegen országban való tartózkodás a kulturális megértés elmélyüléséhez vezet. A más nyelvekkel és kultúrákkal való kapcsolattartás kiváló lehetőséget nyújt a fejlődés elősegítésére, az interkulturális kommunikációs kompetencia fejlesztésére. A szükséges képességek hatékonyan és megfelelően fejlődnek, ha olyanok beszélgetnek, akik nyelvileg és kulturálisan különböznek egymástól. Ez nem csak egyszerűen a beszédkézségre vonatkozik és nem csak a beszélő szempontjából, hanem a kommunikációs folyamat során, a hallgató is árnyaltabb kommunikációra lesz képes így fokozva a nemzetközi kommunikációt (Jacobone – Moro 2014).

2.2. A nyelvi kompetenciák hatása

A többnyelvűség az európai projekt egyik alappillére az egyesülés jelszó, amely az uniós törekvés jelentőségteljes jelképe. Az idegen nyelvek kiemelkedően fontos szerepet játszanak a munkaerőpiacon való érvényesüléshez és a rendelkezésre álló lehetőségek legoptimálisabb hasznosításához. Az Európai Bizottság elmondása szerint hatalmas előnnyel indul a munkaerőpiacon az egyén, aki valamely idegen nyelvet beszél. Továbbá elhangzik, hogy a nyelvi kompetenciák hiánya a fő okozója, hogy európai programokban nem tudnak részt venni a fiatalok. Az EU célja, hogy minden diák már fiatal korától kezdve tanuljon 2 valamely idegen nyelvet. Ez nagyban segít az egyén munkaerőpiaci elhelyezkedésében, az európai uniós képzési programokban való részvételben és a tanulási teljesítmény javulásában is (Európai Bizottság, 2020/a). Már az általános iskolában el kell kezdeni az idegen nyelv elsajátítását, majd a középiskolában legyen mire építeni, a felsőoktatásban az idegen nyelvi kommunikációt már biztos alapokra lehessen helyezni. A (1.ábra) szemlélteti a hatékony nyelvtanulás helyszíneit az iskolai nyelvtanulás kezdetétől a gyakorlatba való beépítés során egészen a külföldi tanulmányokig (Földi – László – Szűcs – Máté 2013).

Hol a leghatékonyabb a nyelvtanulás?		
Iskolai nyelvtanulás	Gyakorlatban elsajátítani a nyelvet	Külföldi nyelvtanulás
<ul style="list-style-type: none"> • középiskolai nyelvtanulás a leghatékonyabb, ekkor már tudatos a nyelvtanulás és a magyar nyelvet is ismerik a diákok, 	<ul style="list-style-type: none"> • csak iskolai alapozás után lesz elég hatékony, 	<ul style="list-style-type: none"> • növeli a nyelvhasználat biztonságát, de alapozás nélkül, lassú az eredmény.
<ul style="list-style-type: none"> • iskolában, magyar nyelvű nyelvtanártól, jó nyelvkönyvek-ből (a Szanyi féle német nyelvkönyvet egyik sem múlta még felül) lehet a leghatékonyabban nyelvet elsajátítani, 	<ul style="list-style-type: none"> • a rendszeres használat a gyakorlatban azt a keretet adja, amiben az iskolai tanulak rögzülnek, 	<ul style="list-style-type: none"> • az Erasmus jó lehetőség a nyelvhasználatra, nem is a tanulmányok színvonala miatt, hanem az idegen nyelven történő folyamatos kommunikálás miatt,
<ul style="list-style-type: none"> • iskolában, nyelvtanártól lehet stabil alapokat szerezni, 	<ul style="list-style-type: none"> • az általános nyelvismeret elegendő ahhoz, hogy egy szakma szókincsét valaki rövid idő alatt elsajátítsa, 	<ul style="list-style-type: none"> • nyelvtanulás anyanyelvi környezetben lehet csak jó színvonalú,
<ul style="list-style-type: none"> • iskolarendszerben, szigorú számonkéréssel a legeredményesebb a nyelvtanulás, 		<ul style="list-style-type: none"> • a külföldi cserediák kapcsolatok nagyon fontosak,
<ul style="list-style-type: none"> • folyamatosan, intenzív tanulás az alapozás időszakában, folyamatos használat a fenntartás időszakában, 	<ul style="list-style-type: none"> • Szaknyelvet a gyakorlatban lehet megtanulni. A műszaki szaknyelv szókészlete néhány száz szó, amit adott munkaterületen rendszeresen használnak, ezt ott lehet jól megtanulni, könnyen hozzáköthető a szó jelentése is. 	<ul style="list-style-type: none"> • az alapokat itthon kell megszerzeni, de néhány hónapos külföldi tartózkodás segít a nyelvismeret elmélyítésében.
<ul style="list-style-type: none"> • nem feltétlenül az iskolai keret a célravezető, de kevesebb fáradtsággal jár a fiatalon elkezdett nyelvtanulás. 		

1. táblázat: A hatékony nyelvtanulás helyszínei

Forrás: (Földi – László – Szűcs – Máté 2013, 150.o.).

Olyan szintre kell eljutni a kezdetektől a felsőoktatási tanulmányokig, hogy amire valaki odakerül meglegyen a megfelelő nyelvi szintje. Mivel a felsőoktatásban nagy probléma, hogy a végzett hallgatók diploma nélkül lépnek a munkaerőpiacra, mert az egyik alapvető követelményeknek nem tudnak megfelelni, mert nincs meg a nyelvvizsgájuk. Nemcsak a multinacionális cégeknek, hanem a kisebb vállalkozásoknak is olyan munkaerőre van szüksége, aki megfelelő idegen nyelvi szinten tud kommunikálni. Ezért fontos, hogy a piaci szereplők között megfelelő kommunikáció jöjjön létre (Földi – László – Szűcs – Máté 2013). Nem csak az időben elkezdett nyelvtanulásnak van fontossága, hanem a szülőknek a társadalmi helyzete, iskolai végzettsége is befolyással van a nyelvtanulásra. Jobban motiválja a gyermekét a nyelvtanulásban, ha a szülő is beszél nyelveket akkor elvárása, hogy a gyermeke is tanuljon (Kormos – Csizér 2005). Ezért a szülői motivációnak fontos szerepe van, hogy motiválja a gyermekét a nyelvtanulási hajlandóságra. Ennek szellemében nő fel a gyermek akkor nagyobb igénye lesz a későbbiekben, hogy külföldi programokban részt vegyen, ahol fejlődik a nyelvtudása. Így lehetősége nyílik a fejlődésre, és az európaivá válás érzését is megtapasztalhatja, részt tud venni az Erasmus programban. A program magában foglalja a politikai,

társadalmi és oktatási eszméket. A humanisztikus, liberális és interkulturális, neoliberais és gazdasági szempontokat is. A nyelvtanulás fontos szerepet játszik a társadalmi kohézió erősítésében, az interkulturális párbeszéd és az európai értékek építésében. A nyelvi sokszínűség és a nyelvtanulás előmozdítása, amely hangsúlyozza, hogy a nyelv az egyik alapvető készség. Minden résztvevőnek szüksége van ahhoz, hogy hatékonyan részt vehessen a programban. Európai tudásalapú társadalom megkönnyíti a társadalomba való beilleszkedést a nyelvi készségek fejlődése által, ezzel segíti a társadalmi integrációt. A nyelvtanulás javítása érdekében az európai oktatási intézmények törekszenek átfogó és átlátható referenciakeret nyújtani a nyelvtanuláshoz. Ezért az Európai Tanács a szilárd nyelvpolitikára összpontosít így a programban résztvevőnek a nyelvi kompetencia képessége nagymértékben tud növekedni (Gómez – Vicente 2011). Kutatás készült arról, hogy mennyire tartják fontosnak a programban résztvevők a nyelvi készségek fejlesztését. 828 nemzetközi Erasmus+ hallgatót vontak be a vizsgálatba 37 európai országból. Az eredmény rámutatott, hogy a résztvevőknek a legfontosabb a nyelvi készségük fejlesztése (Holicza – Tóth 2018). A Erasmus+ program ezért biztosít a kiutazók számára már a kiutazás előtt nyelvi felzárkóztatásban segítséget az Erasmus+ Online Linguistic Support (Erasmus+ online nyelvi támogatás) platformon keresztül lehetőségük nyílik a nyelvtudás fejlesztésére. Az elektronikus távoktatás és a hozzáférés a rugalmasság tekintetében előnyösebb a nyelvtanuláshoz (Európai Bizottság, 2020/a).

2.3. Munkaerőpiaci hatások

A tudás generálása, növelése egyre inkább technológiai és gazdasági hasznosság szerint vezérelt és a felsőoktatásban várhatóan globális versenyt eredményez. Ezeknek megfelelően a nemzetközi tudományos és intézményi interakciót főként a rivalizálás jellemzi. Eközben a tudás látható vált, mint árucikk, amely vonzza a hallgatókat magas összegű támogatások révén. A nemzetközi felsőoktatási intézmények úgy vélik, hogy valószínűleg akkor lesznek versenyképesek, sikeresek és híresek, ha megfogalmazzák nemzetközi szerepvállalásuk fontosságát. Ennek fokozása érdekében színvonalas egyetem elérésére törekszenek (Teichler, 2009). Az Erasmus program is hasonló célokra törekszik. Erre készült már Európai Unió hatásvizsgálata, hogy a hallgatói csereprogram hogyan ösztönzi a foglalkoztathatóságot és a foglalkoztatási mobilitást. Az Európai Bizottság által felkért független szakértők által készített tanulmány 80 000 hallgató és vállalkozás válaszait vizsgálta széles körben. A kutatás bemutatja, mekkora előnnyel indul egy Erasmus+ programban résztvevő személy egy a programban nem résztvevő egyénnel szemben. A kizárólag itthoni képzésben résztvevő társaikkal összemérve a külföldi tanulmányi vagy képzési tapasztalatokkal rendelkezők körében 50 %-kal kevesebb a tartósan munkanélküliek száma. A tanulmányok befejezésétől számított öt év múlva 23%-kal kevesebb köztük a munkanélküli. Az új tanulmány bemutatja, hogy a munkáltatók 92%-a nagyra értékeli az új alkalmazottak felvételénél az olyan személyiségjegyeket, amiket a program kifejezetten

megegerősít. Mint például a tolerancia, önbizalom, problémamegoldó készség, kíváncsiság, a saját erősségek és gyenge pontok ismerete és a határozottság. A programban való részvétel előtti és utáni összehasonlító mérések bemutatják, hogy az Erasmus-ösztöndíjasoknál már az utazás előtt magasabb értékeket mértek a fenti személyiségjegyek vonatkozásában. A csereprogram után pedig ezek az értékek átlagosan 42%-kal meghaladták a többi hallgatónál mért értékeket (Európai Bizottság, 2014/a). Az Erasmus ösztöndíjas hallgatók a tanulmányaik folytatásán kívül a szakmai gyakorlatukat is eltölthetik külföldön. Az Európai Bizottság jelentése arra is rámutat, hogy háromból több mint egy esetben ajánlottak állást Erasmus-gyakornoknak annál a vállalatnál, ahol szakmai gyakorlatát töltötte. Az Erasmus-gyakornokok vállalkozói készség tekintetében is előrébb tartanak, mint otthon maradt hallgatótársaik. Tízből egy gyakornoknak már saját vállalkozása van, négyből több mint három tervezi vagy nem tartja elképzelhetetlennek önálló vállalkozás kezdését, felépítését. Szakmájukban is lendületesebb előmenetelre számíthatnak, a munkáltatók 64%-a úgy nyilatkozott, hogy a nemzetközi gyakorlattal rendelkező munkatársak nagyobb felelősséggel járó feladatokat kapnak (Európai Bizottság, 2014/a).

2.4. Nemzetközi hatások

Az Erasmus program nagymértékű együttműködéssel rendelkezik a partnerországokkal, a felsőoktatás és igazságügy terén. Egységes keretrendszert hoztak létre a nemzetközi egyetemek kreditjeire így lehetőséget adtak a partnerországban való tanulás lehetőségére. Ifjúsági igazságügyi intézkedés volt továbbá az ifjúsági szervezetek bevonása a párbeszédbe, azaz nemzetközi találkozók, konferenciákra való részvétel lehetősége. Ezek nagyban segítették a fiatalok és a döntéshozók közötti párbeszédet (Európai Parlament és Tanács, 2013). Az Európai Unió irodáiban közvetlen a hozzáférés a legmagasabb szintű intézményi döntéshozatalhoz. A nemzetközi dimenzió kiemelkedő helyen van az egyetemek céljaiban és küldetéseiben. Az egyes egyetemek különböznek nemzetköziesedési szintjükben és az ambícióikban. A nemzetközi hálózatok és az együttműködés hasznossága egységesnek tekinthető az EU-ban a legtöbb intézményben. A nemzetközivé válás nemcsak a szervezeti felépítést, hanem a tanítást és a kutatást is érinti. A tanterv nemzetközivé tétele, a közös diplomák és az együttműködés a kutatási hálózatok befolyásolják az egyetemek fő tevékenységét. A nyelv szabályozása és oktatása egyértelmű hatása a nemzetközivé válásnak. A kormányok egyetemei angol nyelvű programokat kínálnak a nemzetközi hallgatók vonzása érdekében. A kormányok feladatai továbbá hazai hallgatók felkészítése a globális munkaerőpiac számára, és így növelik az intézmény ismertségét (Enders – De Boer – Westerheijden 2011). Ezek a programok pozitív hatásokkal növelték az intézmények színvonalát. Például az egyetemeknek marketing stratégiákat kellett kidolgozniuk angol nyelvű programjaikhoz, hogy mind a hazai, mind a nemzetközi közönséget vonzzák. Ennek eredményeként javult a hagyományos hazai programok marketingje is. Javulások mutatkoztak a hallgatói létszám növekedésében, ami szintén a pozitív hatások közé sorolható (Enders – De Boer – Westerheijden 2011). Az egyetemi

felsőoktatás létrehozása, a tanulmányi programok finanszírozása, a minőségi oktatás biztosítása új kihívások elé állította a tudásalapú társadalmat. Az elmúlt négy-öt évtizedben a felsőoktatás kulcsfontosságú szerepet kapott a gazdaságilag fejlett országban. Néhány gazdaságilag fejlett országban a külföldi hallgatók száma több mint tízszer olyan magas volt, mint más gazdaságilag fejletlenebb országokba, ahol ritkán fogadtak külföldi diákokat. Az elmúlt évtizedekben szisztematikusan gyűjtötték a nemzetközi oktatási statisztikákat, és a nemzetközivé válás leggyakrabban alkalmazott mutatója a külföldi hallgatók arányának növekedése, a hallgatók körében preferált gazdaságilag fejlett országokban. A szakértők egyetértenek, hogy ennek a hangsúlynak a legerősebb mozgatórugója az ERASMUS program sikertörténete volt, amely sikeresen ösztönözte és támogatta az ideiglenes mobilitást a hallgatók számára Európában (Teichler, 2009). Továbbá az Európai Unióban végzett kutatás bemutatja, hogy a beruházások, amelyeket az oktatásba fektetnek mindig megtérülnek. Hatalmas kulcsszerepet játszanak a növekvő társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek kezelésében. Tendenciája a globalizált szolgáltatásalapú és tudásalapú gazdaság növekedésével jár együtt. A határokon átnyúló felmérési programokban érintett országok elemzése szerint az oktatásba fektetett összeg folyamatosan emelkedik. Növekszik az oktatásba történő állami beruházások száma is, ez szerepel az európai politikai döntéshozók napirendjén. Az Európai Unió oktatási és képzési programja ambiciózus célokat állított fel. Sok európai országban, ezeknek az ambiciózus céloknak a teljesítése megkövetel további állami, és magán beruházásokat (Busemeyer – Garritzmann – Neimanns – Nezi 2017).

3. Az Erasmus+ programok és a digitalizáció

3.1. A 2014-től indult hagyományos program bemutatása és célja

A 2014-2020 közötti időszakban induló Erasmus+ program az oktatás, a képzés az ifjúságügy és a sport területén jelent fejlődést. Támogatja a program még intenzívebben a fiatalokat, lehetőségük legyen még több ismeret elsajátítására. A képzés terén is fejlődést szeretne a program eszközölni, támogatni az életre szóló tanulás lehetőségét. Valamint a sportot és a testmozgást is népszerűsítse. Az oktatás és az ifjúságügy jelentőségteljes mértékben hozzájárul a társadalmi-gazdasági növekedéshez. Európa előtt álló legfontosabb kihívások kezeléséhez, a munkahelyteremtésre, növekedésre, a méltányosságra és a társadalmi befogadásra mutató európai szakpolitikai menetrend megvalósításához. Az Erasmus+ program előtérbe helyezi az európai oktatáspolitikai növelését a sikeres jövőbeni munkahelyteremtés elősegítéséhez. Az uniós kormányok fontos céljának tartják a nagy arányú munkanélküliség leküzdését. Veszély fenyegeti a fiatalokat, akik korán elhagyják az iskolát így emelve a munkanélküliségi rátát. Hasonló a fenyegetés az alacsonyán képzett felnőtt munkavállalókra is. Így fontosnak tartja az Európai Unió a feltörekvő egyének támogatását és fejlesztését. Európai

összefogás szükséges ezen célok véghezviteléhez és a kultúrák közti megértéséhez, közösség építéséhez. Ezen célok elősegítéséhez szolgál az Erasmus+ program (Európai Bizottság, 2014/b). A program általános stratégiai és oktatási céljaként fogalmazta meg, hogy 2020-ig a korai iskolaelhagyás 10% alá csökkenjen és felsőfokú végzettséggel rendelkezők arány növekedjen legalább 40%-ra. Megfogalmaztak kultúrával és sporttal kapcsolatos fejlesztéseket is. Továbbá az unió célja, hogy megfelelő módon legyen kezelve az emberi méltóság tiszteletben tartása, a demokrácia és egyenlőség, szabadság, jogállamiság és az emberi jogok. A kisebbségnek esélyegyenlőség biztosítása megkülönböztetés tilalma, tolerancia, igazságosság, szolidaritás és a nők és férfiak közötti egyenlőség kezelése (Európai Bizottság, 2014/b). Az Erasmus+ program további céljai:

- Együttműködést biztosítson a cégek és oktatási intézmények között. Ezáltal könnyebb legyen a munkaerőpiacon az elhelyezkedés. A készségek és a kulcskompetenciák is fejlődni tudjanak.
- Nemzetköziesítés fokozása az oktatás képzési intézményekben, hogy a fiatalok minél jobban be tudjanak integrálódni az európai társadalomba.
- Oktatási rendszereket fejleszt, új intézkedéseket vezet be, hogy még hatékonyabban tudjon a program működni.
- Nyelvoktatásra és nyelvtanulásra is nagy hangsúlyt fektet. Minél több nemzetközi diáknak legyen elérhető a nyelvtanulás és a programban való részvétel (Tempus Közalapítvány, 2014).

Az Erasmus+ program célja továbbá, lehetőségek biztosítása olyan egyének számára is, akik valamely hátrányos helyzetben vannak. Így esélyegyenlőséget nyújt a program és példát állít más Európai és Európán kívüli mobilitási programoknak is. Az Erasmus+ program oly módon igyekszik előmozdítani a méltányosságot és a befogadást, hogy elősegíti a társaikhoz képest hátrányos helyzetű vagy kevesebb lehetőséggel rendelkező résztvevők hozzáférését. Ezt teszi minden olyan esetben, amikor a hátrányos helyzet korlátozza vagy akadályozza a transznacionális tevékenységekben való részvételt. Ilyen hátrányos helyzet lehet:

- fogyatékoság (speciális igényű résztvevő) szellemi (értelmi, kognitív, tanulási) testi, érzékszervi vagy egyéb fogyatékosággal élő személyek. Továbbá előfordulhatnak oktatási nehézségek is,
- tanulási nehézségekkel küzdő fiatalok, korai iskolaelhagyók;
- alacsonyán képzett felnőttek; gyenge iskolai teljesítményt nyújtó fiatalok,
- gazdasági akadályokkal küzdő személyek,
- alacsony életszínvonalon élő, alacsony jövedelmű szociális juttatási rendszerre szoruló személyek (Európai Bizottság, 2014/b).

Ezenfelül kulturális különbségekkel rendelkező személyeknek nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó személyeknek a nyelvi és kulturális befogadás terén nehézségekkel küzdő személyeknek is segítségére van a program. Egészségügyi problémával, krónikus egészségügyi problémával, súlyos betegséggel vagy pszichiátriai betegséggel küzdő személyeknek is segít. Egyenrangúként kezeli a társadalmi akadályokban segítségre szoruló egyéneket is és az esetleges földrajzi akadályokkal küzdő egyéneket. Ezek lehetnek távoli térségek, kis szigeten vagy peremvidéken élők, problémás, rosszabb infrastruktúrával rendelkező területen élők (Európai Bizottság, 2014/b). A részvevő egyének védelme és biztonságára is nagy hangsúly tevődik, így az Erasmus+ program olyan szervezeti kultúrát hozott létre partnerintézményeivel, hogy hatékony eljárásokkal és intézkedésekkel biztosítsa a részvevők védelmét és biztonságát az általuk legmegfelelőbb formában. Azonban a program a kiküldő partnerintézményeire bízta, hogy a biztosítás milyen mélységekig terjed ki, de alapjában a következő területeket kell fedeznie: utasbiztosítás, felelősségbiztosítás, baleset és súlyos betegség (átmeneti vagy tartós munkaképtelenség) és ide sorolja a halálesetet is (Európai Bizottság, 2014/b). Az Erasmus+ program egyénekre kiterjedő védelmi, biztonsági és további céljain kívül további tevékenységeket is támogat. Ilyen az oktatók, pedagógusok, felsőoktatás szakképzésben tanulók, mesterképzésben résztvevők mobilitását. A szakképzés és a munka világa között meglegyen az összhang, ez is célja. Törekszik arra is, hogy a nemzetközi szervezetekkel meglegyen az együttműködés (Tempus Közalapítvány, 2014).

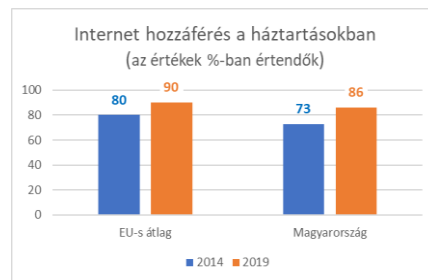
3.2. A 2018-tól indult virtuális program bemutatása és célja

A 21.századi világunkban az információs és kommunikációs technika újfajta tér-idő viszonyokat alakít ki, új lehetőségeket ad az ember számára a tér felhasználásában. Ez a technika egyre nagyobb számú gyakorlati hasznossággal gazdagítja a virtuális teret. De megváltoztatja életmódunkat is, mivel akkor is kihat ránk, ha személy szerint nem használjuk, mert az életünket meghatározó intézményekben ez az eszközrendszer a működés alapfeltételévé vált (Mészáros, 2001). Az internetes tér megjelenésekor az emberek nem voltak tisztában a technika nyújtotta lehetőségekkel, és mint minden új változást nehezen fogadott a társadalom. Új stratégiai lépések kialakítására volt szükség, hogy növelni lehessen a digitális világ adta lehetőség szélek körü elterjedését (Rosenberg – Foshay 2002).

Az internet hozzáférési lehetőségnek és a hardver eszközöknek is biztosítva kell, hogy legyenek az internetes, virtuális térbe való belépéshez. Az Európai Bizottság Statisztikai Hivatala az Eurostat statisztikai vizsgálatokat végzett az internet hozzáférésről a háztartásokban. A (2. ábra) bemutatja ezt. Az Eurostat mérései szemléltetik, hogy a 2014-ben mért Európai Unió átlag 80% volt. Magyarországon ez a mért eredmény 73% volt, ami 7%-os negatív eltérést mutat az Unió átlagától. Az eltérési arány azonban 2019-re csak 4% volt az EU-s átlagtól, mivel Magyarországon 86%-os volt 2019-ben a háztartások

internethozzáférése. Az EU-s átlag pedig 90%. Magyarországnak 2014-ről 2019-re 13%-os növekedést sikerült elérnie. Ezek az értékek azért fontosak számunkra, mivel a Virtuális Erasmus+ program legfontosabb tényezője az internet hozzáférés. Láthatjuk, hogy a 2019-es mérések szerint a 86%-os érték már jó alapot biztosít a programban való részvételhez. (Eurostat, 2020).

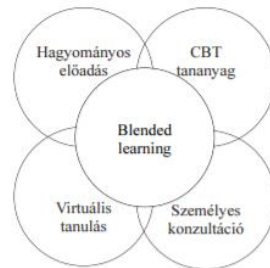
2. ábra: Internet-hozzáférés a háztartásokban Európai unió és hazai viszonylatban

1. ábra: Internet hozzáférés a háztartásokban

Forrás: Saját szerkesztés az Eurostat (2020) adatai alapján

Egyre jobban elterjedt az internet-hozzáférés így az elektronikus tanulásra való lehetőség is. Ez egy olyan képzési forma, amely számítógépes hálózaton elérhető nyitott – tér- és időkorlátoktól független. A tanítási, tanulási folyamatot megszervezve optimális és hatékony, ismeretátadási, tanulási módszereket biztosít (Forgó, 2003). A hagyományos és az elektronikus, online tanulási formák mellett így létre tudott jönni egy új tanulási módszer, amit a (3.ábra) szemléltet. A szemléltetett módszer neve blended learning magyarul kevert vagy vegyes módszer. A tanulás és oktatásméleti, módszertani alapokon nyugvó átfogó infopedagógiai stratégia, mely a tanulást támogató rendszer révén tér- és időkorlátok nélkül biztosítja a tanuló számára az optimális tudásanyag elsajátítását. A kevert módszer egy olyan oktatási technológia, melyben a hagyományos és virtuális tantermi tanulási formák keverednek. Személyes és távolsági konzultációval, nyomtatott- és elektronikus tananyagok segítségével, magas színvonalú CBT tananyagokkal segítik a számítógépes képzést. Infokommunikációs eszközök segítségével a tananyagot változatos módszerekkel, egyénre szabott formában teszi hozzáférhetővé (Forgó – Hauser – Kis-Tóth 2004).

2. ábra: Blended learning azaz kevert módszereken alapuló tanulás

Forrás: (Forgó – Hauser – Kis-Tóth 2004, 124.o.).

Mivel a tanulási formák, az internet adta lehetőségek bővültek ez lehetőséget adott arra, hogy az Erasmus programban is változások következzenek be. Így 2018-ban már nem csak a hagyományos kiutazásos formában lehetett részt venni a programban, hanem a virtuális és a blended formákban is. Így létrehozták a virtuális programot. Az Erasmus + virtuális csereprogram, amelyet az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökséggel kötött szerződés alapján hoztak létre, amelyet az Európai Unió költségvetése finanszíroz. Ez az Erasmus + program része, amely hozzáférhető, úttörő módot kínál a fiatalok számára az interkulturális tanulási tapasztalatok online elsajátítására. Az Erasmus + virtuális csereprogram számos tevékenység révén, az Erasmus + program hatókörének kibővítését célozza meg a virtuális cserék segítségével. Amelyek technológia által támogatott emberek közötti oktatási programok. Az ifjúsági szervezetekkel és egyetemekkel együttműködve a projekt nyitva áll minden Európában és a Földközi-tenger déli részén élő felsőoktatásban lévő 18-30 éves fiatal előtt. A virtuális csere ezért egyedülállóan alkalmas a hagyományos interkulturális tanulási programok hatókörének bővítésére, a hagyományos fizikai csereprogramok kiegészítéseként. A technológia erejét kihasználva egy ilyen program soha nem látott számú embert érhet el, megkönnyített formális vagy nem formális oktatás részeként. Beleértve azokat a fiatalokat is, akiknek valamilyen oknál fogva nem volt lehetőségük eddig részt venni a programban. A hagyományos programhoz hasonlóan a virtuális mobilitás is egy nagyon releváns képességfejlesztő lehetőség (Európai Bizottság, 2018). A Virtuális program céljai közé sorolja a kultúrák közötti párbeszéd ösztönzését és a tolerancia növelését az emberek közötti online interakciók révén. Különböző virtuális cserék támogatása az Erasmus + fizikai mobilitásának kiegészítéseként, lehetővé tette, hogy több fiatal profitáljon az interkulturális és nemzetközi tapasztalatokból az internet és a közösségi média használatával. A program támogatta a 2015-ös évben kiadott párizsi nyilatkozat célkitűzéseit. Amely kimondta az állampolgárság, valamint a szabadság, a tolerancia és a megkülönböztetésmentesség közös értékeinek előtérbe helyezését. Ezenkívül a program fontosnak tartja mediterrán térség déli országaival folytatott

szomszédos uniós politika ifjúsági dimenziójának megerősítését. A résztvevők készségfejlesztésének elősegítése, ideértve az idegen nyelvek gyakorlását és a csapatmunkát, különösen a foglalkoztathatóság növelése érdekében (Európai Bizottság, 2018). 2018 januárjától 2019 decemberéig mért adatok alapján 27214 személy vesz részt Erasmus + Virtuális csereprogramokban. A fiatalok 87% -a elégedett vagy nagyon elégedett az Erasmus+ virtuális csereprogrammal. A résztvevők 84% -a érdeklődik a jövőbeli Erasmus+ csereprogramok iránt. A párbeszédet segítő gyakornokok 99% -a magasnak vagy nagyon magasnak értékelte képzését. 21. századi készségfejlesztést szereztek, a résztvevők 88% -a pozitívan befolyásolta a kulturálisan sokszínű munkahelyen való munkavégzés képességét. A résztvevők 76% -a egyetértett abban, hogy a virtuális cserék hozzájárultak digitális kompetenciáik fejlesztéséhez. A résztvevők 76% -a egyetértett abban, hogy a csere segítette őket a csapatmunka és az együttműködő problémamegoldó képességek fejlesztésében. A résztvevők 71% -a pozitív és értékes kapcsolatokat épít ki a különböző országokból és régiókból származó társakkal a részvétel révén. 91% pozitívnak vagy nagyon pozitívnak írja le, amit más kultúrából származó emberekről tanult. 86% -uk megosztotta a cseréje során tanultakat másokkal a közösségükben (Európai Bizottság, 2019). Az Erasmus + virtuális csere világosan bemutatja a program értékét és pozitív hatását, mind a 21. századi kulcsfontosságú digitális készségek fejlesztése, mind a fontos kulturális és társadalmi megosztottság áthidalása szempontjából. Ez arról tanúskodik, hogy a projekt sikeresen teljesítette az Európai Bizottság által kitűzött célokat, és erősen alátámasztja a terület jövőbeli beruházásait. Ki kell emelni, hogy a kezdeményezés szorosan illeszkedik a következő, 2021–2027 közötti Erasmus programhoz is, amely nagy hangsúlyt fektet a fejlesztésre, valamint az innovatív digitális és virtuális tanulási lehetőségekre (Európai Bizottság, 2019).

3.3. A 2021-től indult program bemutatása, célja és a digitalizáció

Az Európai Bizottság a következő pénzügyi keretben (2021-2027) nagyobb hangsúlyt fog helyezni az ifjúsági ügyekre. Ez az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület méretének több mint kétszeresére növelésével valósítja meg. Az Európai Unió egyik leglátványosabb sikertörténete, az Erasmus+ program a jövőben is oktatással és mobilitással kapcsolatos lehetőségeket nyújt a fiatalok számára. A hangsúly a fejlesztésen és digitalizáción lesz, továbbá, hogy a program minél több hátrányos helyzetű fiatalat érjen el. Ezek az újítások több fiatal számára teszi majd lehetővé azt, hogy tanulás vagy munka céljából más országba költözzön. A megnövelt Erasmus+ program költségvetése erre az időszakra vonatkozóan el fogja érni a 30 milliárd EUR-t, és a program 700 millió EUR összeggel támogatja a fiataloknak szóló Interrail vasúti bérleteket. Emellett, a résztvevők számának növelése 4 millió emberről 12 millióra növekszik (Európai Bizottság, 2018). A program megháromszorozza az előző hét év pénzügyi keretét. Az Európai Bizottság úgy véli, hogy ez a cselekvési terv önmagában elegendő

ahhoz, hogy több ember vegyen részt a programban, és a támogatásokat az igényeikhez igazítsa. Az Erasmus+ program következő generációja számára az Európai Parlament egyik legfontosabb célja annak biztosítása, hogy több fiatal vegyen részt a programban, amelynek célja a különböző tanulási képesség-rendszerek bővítése. A végső cél az, hogy ezek a fiatalok készek legyenek felmérni és feloldani az összes gazdasági társadalmi és kulturális akadályokat. Ez volt az egyik fő oka annak, hogy a költségvetés 2021-től 2027-ig megháromszorozódik. A program nagyban segít az esélyegyenlőség kialakításában így lehetőséget biztosít az alacsonyabb társadalmi háttérrel rendelkező emberekre és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült emberek számára is (Pouspourika, 2020). Az Erasmus+ program révén lehetőségük adódik megszerezni a szükséges tudást, valamint a képezéseket, készségeket és kompetenciákat, amelyekre szükségük van ahhoz, hogy a jövőben akár saját vállalkozást alapíthassanak, és az európai gazdaság fontos érdekeltjeivé válhassanak. Ez a kezdeményezés elősegíti a program alkalmazkodását a hátrányos helyzetű emberek igényeihez és növeli részvételüket. Az Európai Unió jogszabályok egyik előfeltétele, hogy az Erasmus ügynökségeknek el kell készíteniük az európai befogadási keretrendszert, amelyet nemzeti szinten fejlesztenek ki az Erasmus+ program új stratégiáinak beépítése érdekében. Ennek a konkrét keretnek az lesz a célja, hogy előre jelezze az intézkedéseket, és nagyobb pénzügyi támogatást tudjon nyújtani a mobilitási tevékenységekhez, és természetesen a megélhetési költségek rendszeres felülvizsgálatához. Ezenfelül az Erasmus+ programban a következő hét évben további tevékenységek közé tartozik a nyelvképzés, az adminisztratív támogatás és a rohamosan növekvő digitalizáció elősegítése, kialakítása és az e-learning lehetőségek maximális kihasználása. Ennek nagyon jó példája a Digitális akcióterv, amely a következő részben bemutatásra kerül. Az Európai Unió célkitűzése az is, hogy a költségvetés jelentős részét a program számos eddig nem előtérbe helyezett részére fordítsák, amelyek tökéletesen képesek lesznek tükrözni az Európai Unió prioritásait. Az is a célok között van, hogy az oktatási személyzetnek, valamint a sportolóknak és a sportedzőknek is lehetőséget kínáljon a mobilitási programokban való részvételre. Az Erasmus+ a következő hét év másik nagy prioritása a határ menti régiókra összpontosító szakképzési cserék lesznek. A költségvetésben több összeg jut ezen akciók befejezésére. Ez az emberközpontú program az emberekért dolgozik, és a kiszolgáltatott csoportokra összpontosít, hogy megkönnyítse életüket és elősegítse fejlődésüket. Elmondhatjuk, hogy az Európai Unió egy emberközpontú stratégia kialakítása felé fordul. Olyan stratégia, amely elősegíti az európai társadalom rendezését, segíti a hátrányosabb helyzetűeket az új élethelyzetekhez való alkalmazkodásban és a helyi gazdaságok képességeinek maximális fejlődésében (Pouspourika 2020).

3.3.1. Digitális oktatási cselekvési terv

Az Európai Bizottság digitális oktatási cselekvési tervet 2021–2027-re adott ki, amelyben felvázolja a magas színvonalú, inkluzív és hozzáférhető európai digitális

oktatásra irányuló elképzeléseit. Cselekvésre szólít fel a szorosabb európai szintű együttműködésre annak érdekében, hogy felhasználjuk a koronavírus-járvány tanulságait, mivel ebben az időszakban korábban soha nem látott szinten mozgósítottuk a technológiát az oktatás és a képzés céljaira. A fő cél az, hogy felkészítsük az oktatási és képzési rendszereket a digitális korra. Az új cselekvési terv két fő szempontú stratégiai prioritása. Az első szempont a nagy teljesítményű digitális oktatási ökoszisztéma elősegítése. A második szempont pedig a digitális transzformáció kiterjesztése érdekében a digitális készségek és kompetenciák fejlesztése (Európai Bizottság, 2020/b). Az első szempont megfelelő működéséhez szükség van az infrastruktúra, konnektivitás és digitális eszközök fejlesztésére. A digitális kapacitások hatékony tervezése és fejlesztése, megfelelő szervezeti képességek kialakításával. Továbbá szükség van a digitális technológiák és oktatás terén jártas, azokat magabiztosan használó tanárookra és oktatókra (Európai Bizottság, 2020/b). A 2018-as évi OECD-tanulmány bemutatta, hogy az oktatók kevesebb mint 40%-a érezte magát kellően jártasnak ahhoz, hogy a digitális technológiákat használja a tanításban. Ezek persze Európa-szerte eltérőek (OECD, 2019). Emellett magas színvonalú tananyagokra, felhasználóbarát eszközökre és biztonságos platformokra, melyek tiszteletben tartják a magánélethez való jogot és az etikai normákat. Ezek elősegítéséről és gördülékeny működésére az Európai Unió Stratégiai párbeszédet indít az uniós tagállamokkal melynek témája megszilárdítani és továbbfejleszteni a digitális oktatást 2022-ig. Javaslatot tesz tanácsi ajánlásra az alap- és középfokú oktatásban való online és távoktatásról. A Bizottság további EU-s tárgyalásokat terjeszt elő a távoktatásra, valamint az online és a vegyes tanulásra és ezek eredményesebbé, gördülékenyebbé tételére és elérhetővé tenni mindenki számára 2021 végéig (Európai Bizottság, 2020/b). Az Európai Bizottság kidolgozza az európai digitális oktatási tartalmak keretrendszerét, amely az európai kulturális és kreatív sokszínűsége épül, és megvalósíthatósági tanulmányt készít egy európai csereplatform létrehozásáról a tanúsított online források megosztása és a meglévő oktatási platformok összekapcsolása céljából. Nagy mértékű támogatást ad az iskolák gigabit alapú számítógépek közötti kommunikációs összeköttetésére. Támogatja az Erasmus együttműködési projektek digitalizációra irányuló terveit az oktatás és képzés valamennyi szintje tekintetében (Európai Bizottság, 2020/b).

Emellett, az Erasmus Tanárképző Akadémiák segítségével támogatja a digitális pedagógiát és a tanároknak szánt digitális eszközök használata terén szerzett tudás térnyerését és elindítja a SELFIE nevű tanárok számára kialakított online önértékelési eszközt. Valamint etikai iránymutatásokat fejleszt ki a mesterséges intelligenciára és az oktatók általi adatfelhasználásra vonatkozóan. A kutatási és innovációs tevékenységeket is támogatja az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogramon keresztül. Ezek voltak az első szempont fejlesztésére irányuló tevékenységek, azaz a nagy teljesítményű digitális oktatási ökoszisztéma elősegítése (Európai Bizottság, 2020/b). A második szempont pedig a digitális transzformáció kiterjesztése érdekében a digitális készségek és kompetenciák fejlesztése. A második szempont megfelelő működéséhez szükség van az alapvető digitális készségek és kompetenciák fejlesztésére kisgyermekkoról kezdve, amelyek a következők:

- Digitális jártasság, ideértve az álhírek és félrevezető információk kiszűrésének képességének fejlesztése
- Számítástechnikai oktatás fejlesztése
- Az adatintenzív technológiák alapos ismerete és megértése, például a mesterséges intelligencia megértése.

Továbbá az informatikai szakemberek számának növelése és digitális készségeik fejlesztése mellett annak biztosítása, hogy a lányok és a fiatal nők egyenlő arányban folytassanak informatikai tanulmányokat és helyezkedjenek el informatikai ismereteket igénylő állásokban. A Bizottság közös iránymutatásokat eszközöl az oktatók számára a digitális jártasság előmozdítása. Az oktatás és képzés érdekében együttműködik civil társadalmi szervezetekkel, az európai technológiai vállalatokkal és szolgáltatókkal, az újságírókkal, a médiával, a nemzeti hatóságokkal, a szülőkkel és a fiatalokkal. Naprakészé teszi az Európai Digitális Kompetenciakeretet a mesterséges intelligenciával. A mesterséges intelligenciával kapcsolatos oktatási segédanyagokat alakít ki iskolák, a szakképzési szervezetek és más képzési szolgáltatók számára (Európai Bizottság, 2020/b). A Bizottság kidolgozza Európa-szerte elismert és elfogadott digitális készségek európai tanúsítványát. Digitális készségek és erre vonatkozó uniós célokat állít annak érdekében, hogy 2030-ig 15% alá csökkenjen azoknak a 13–14 éves diákoknak az aránya, akik alul teljesítenek a számítástechnikai és informatikai műveltség terén. Digitális lehetőségek nevű gyakornoki programot terjeszt ki a szakképzésben részt vevő tanulókra és gyakornokokra. Valamint szakmai továbbképzési lehetőségeket ajánl az iskolai, szakképzési, felnőtt- és felsőoktatásban dolgozó tanároknak, oktatóknak és egyéb pedagógusoknak. Támogatja a nők részvételét a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén. Új felsőoktatási tanterveket vezet be, melyek növelik a mérnöki és IKT azaz információs és kommunikációs technológia tanulmányok népszerűsítését a fiatalok körében. Az Európai Unió azért érzi ezen fejlesztések bevezetését fontosnak, mivel a képzés és oktatás súlypontja soha eddig nem látott mértékben helyeződik át a digitális szférába (Európai Bizottság, 2020/b).

Összefoglalás

Az Európai Unió az évek során folyamatosan növelte a pénzügyi keretet a programra, hogy minél többen részt vehessenek. Ezzel az volt a célja, hogy magasan képzett fiatalok kerüljenek a munkaerőpiacra, akiket anyagilag is jobban megbecsülnek. A programban résztvevőknek több lehetősége nyílik a tudás megszerzésére. Az Európai Unió az új 2021-ben indult Erasmus+ mobilitási programjának költségvetési kerete 30 milliárd euró. A jövő a digitális világról fog

szólni és meg kell látni azt, hogy rengeteg lehetőség van benne. Otthonról érhetjük el a tudást és az ügyeinket is egyszerűbben intézhetjük. Emellett akik hátrányos helyzetben vannak és az anyagi lehetőségük nem engedte meg, hogy a programban részt vegyenek, 2021-től előttünk is megnyílik a világ. Az új program igyekszik kedvező feltételeket biztosítani a résztvevőknek, olyan tanárokat bevonni az oktatásba, akiknek nemzetközi tapasztalataik vannak az üzleti világban. Ezzel motiválni a résztvevőket akár a saját vállalkozás alapítására is. A gazdaságban nem csak munkavállalóként lépjenek a munkaerőpiacra, hanem legyen saját vállalkozásuk ezáltal gazdaság részévé váljanak. Összességében elmondható, hogy az Erasmus+ mobilitási program, az egyik legvonzóbb program lehet a fiatalok számára hatalmas lehetőségekkel.

Hivatkozások

- [1] Busemeyer, M. R. – Garritzmann, J. L. – Neimanns, E. – Nezi, R. (2017): Investing in education in Europe: Evidence from a new survey of public opinion. *Journal of European Social Policy*, 28(1), 34–54.p
- [2] Corbett, A. (2003): Ideas, Institutions and Policy Entrepreneurs: Towards a New History of Higher Education in the European Community, *European Journal of Education*, Vol. 38, No. 3 (Sep., 2003), pp. 315-330
- [3] Enders, J. – de Boer, H. F. – Westerheijden, D. F. (Eds.). (2011). Reform of Higher Education in Europe. doi:10.1007/978-94-6091-555-0
- [4] Európai Bizottság (2018): Erasmus+ Virtual Exchange Preliminary Impact Review. Funded by the Erasmus+ Programme, Brussels. DOI: 10.2797/668291
- [5] Európai Tanács (1987): Publications Office of the EU: Official Journal of the European Communities, L 166, 25 June 1987
- [6] Farkas, É. (2007): Rendszerváltás a szakképzésben, *Interdiszciplináris Társadalomtudományok és Bölcsészettudományok Doktori Iskola*, Debrecen, 110-235. o.
- [7] Forgó, S. – Hauser, Z. – Kis-Tóth, L. (2004): Tanulás tér-és időkorlát nélkül, *Iskolakultúra* 14 (12). pp. 123-139.o. ISSN 1215-5233

- [8] Forgó, S. (2003): Kutatási terv. Egy – szintézisen alapuló – komplex minősítési rendszer kidolgozása e-learning módszerekkel (blended) kombinált képzésre és tananyagokra. Kézirat ITOK Eger, Médiainformatika Intézet
- [9] Földi, K. – László É. – Szűcs, R. S. – Máté, Z. (2013): A munkaerőpiacon szükséges nyelvi kompetenciák feltérképezése kvalitatív eszközökkel, Szolnoki Tudományos Közlemények XVII. Szolnok, 2013, 140-151.o.
- [10] Gómez, J. I. A. – Vicente, C. P. (2011). Communicative Competences and the Use of ICT for Foreign Language Learning within the European Student Exchange Programme ERASMUS. European Educational Research Journal, 10(1), 83–101. doi:10.2304/eej.2011.10.1.83
- [11] Holicza, P. – Tóth, K. (2018): Erasmus Student Exchange: Key Motivations and Future Expectations of Participants, Óbuda University, Doctoral School on Safety and Security Sciences
- [12] Holicza, P. (2018): The Cultural Effects of International Student Mobility: Russian Millennials, Bulletin of Science and Practice: 4 pp. 424-432 (11). doi:10.5281/zenodo.1488396
- [13] Jacobone, V. – Moro, G. (2014): Evaluating the impact of the Erasmus programme: skills and European identity. Assessment & Evaluation in Higher Education, 40(2), 309–328. doi:10.1080/02602938.2014.909005
- [14] Kormos, J. – Csizér, K. (2005): A családi környezet hatása az idegen nyelvi motivációra: egy kvalitatív módszerekkel történő kutatás tanulságai, Magyar Pedagógia 105. évf. 1. szám 29–40o.
- [15] OECD (2019), TALIS 2018 Results (Volume I): Teachers and School Leaders as Lifelong Learners, TALIS, OECD Publishing, Paris, DOI: doi.org/10.1787/1d0bc92a-en.
- [16] Pavelka, J. – Minions, C. (2020): Defining the Field School Within Study Abroad. Frontiers: The Interdisciplinary Journal of Study Abroad, 32(2), 145-162. DOI: 10.36366/frontiers.v32i2.471

- [17] Pépin, L. (2007): The History of EU Cooperation in the Field of Education and Training: How lifelong learning became a strategic objective. *European Journal of Education*, 42(1), 121–132. doi:10.1111/j.1465-3435.2007.00288.x
- [18] Rosenberg, M. J. – Foshay, R. (2002): E-learning: Strategies for delivering knowledge in the digital age. *Performance Improvement*, 41(5), 50–51. doi:10.1002/pfi.4140410512
- [19] Teichler, U. (2009): Internationalisation of higher education: European experiences. *Asia Pacific Education Review*, 10(1), 93–106. doi:10.1007/s12564-009-9002-7

Internetes hivatkozások

- [20] Az Európai Parlament és Tanács (2013): 1288/2013/EU RENDELETE Az „Erasmus+”: *elnevezésű uniós oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról* Elérhető: (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0050:0073:HU:PDF>) (2013. december 11.) Letöltve: 2021.02.28
- [21] Eurostat (2020): A digitális gazdaságra és társadalomra vonatkozó statisztikák – háztartások és magánszemélyek: *Internet hozzáférés a háztartásokban, 2014 és 2019* Elérhető:https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Digital_economy_and_society_statistics_-_households_and_individuals/hu Letöltve: 2021.02.27
- [22] Európai Bizottság (2014a) Az Erasmus hatásvizsgálata – az uniós hallgatói csereprogram ösztönzi a foglalkoztathatóságot és a foglalkoztatási mobilitást, Elérhető: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/IP_14_1025 Brüsszel, 2014. szeptember 22. Letöltve: 2021.02.24
- [23] Európai Bizottság (2014b): Erasmus+ pályázati útmutató 2014. január 1-jétől érvényes Elérhető: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide/2014-version_en Letöltve: 2021.02.24

- [24] Európai Bizottság (2017): Az Erasmustól az Erasmus+-ig: 30 év története, Elérhető:https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/MEMO_17_83 Brüsszel, 2017. január 26 Letöltve: 2021.02.28
- [25] Európai Bizottság (2019), The Impact of Virtual Erasmus+ Exchange Elérhető:https://europa.eu/youth/erasmusvirtual/impact-erasmus-virtual-exchange_en Letöltve: 2021.03.02
- [26] Európai Bizottság (2020a): Erasmus+ pályázati útmutató Elérhető: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-programme-guide-2020_hu Letöltve 2021.03.07
- [27] Európai Bizottság (2020b): *Oktatás és képzés, Digitális oktatási cselekvési terv (2021–2027)* Elérhető:https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_hu Letöltve: 2021.03.07
- [28] Mészáros, R. (2001): A kibertér társadalomföldrajzi megközelítése: A társadalom és a kibertér, Magyar Tudomány, Elérhető: <http://www.matud.iif.hu/01jul/meszaros.html> Letöltve: 2021.03.01
- [29] Pouspourika, K. (2020): Erasmus+ 2021-2027, Institute of Entrepreneurship Development Elérhető: <https://ied.eu/blog/erasmus-2021-2027/> Letöltve: 2021.03.08
- [30] Tempus Közalapítvány (2011) A közfeladatot ellátó szerv feladatáról, tevékenységéről szóló tájékoztató, 2011. évi CLXXXI. Elérhető: <https://tka.hu/kozerdeku-adatok#421|1720> Letöltve: 2021.02.26
- [31] Tempus Közalapítvány (2014) Erasmus+ program, Elérhető: <https://tka.hu/palyazatok/108/-erasmus> Letöltve: 2021.02.26